Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

18. prosince 2025 *

„Kasační opravný prostředek – Společná politika v oblasti azylu a přistěhovalectví – Nařízení (EU) 2019/1896 – Evropská integrovaná správa hranic na vnějších hranicích Evropské unie – Evropská pohraniční a pobřežní stráž – Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) – Povinnosti agentury Frontex v oblasti ochrany základních práv – Praktiky nuceného navracení (*pushback*/vytlačování) do třetí země v regionu Egejského moře – Mimosmluvní odpovědnost agentury Frontex – Skutečná a určitá újma – Důkazní břemeno – Účinná soudní ochrana – *Prima facie* důkazy – Povinnost Tribunálu Evropské unie věc projednat“

Ve věci C-136/24 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek podaný na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie dne 19. února 2024,

Alaa Hamoudi, zástupci: původně F. Gatta, avvocato, poté F. Gatta, avvocato, a A. Musco Eklund, profesorka, ve spolupráci s: J. De Coninck, znalkyně,

účastník řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatel),

přičemž další účastnicí řízení je:

Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), zástupci: původně C. Carroll a R.-A. Popa, jako zmocněnci, ve spolupráci s: B. Wägenbaur, avocat, poté H. Y. Caniard, C. Carroll a R.-A. Popa, jako zmocněnci, ve spolupráci s: B. Wägenbaur, avocat,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení: K. Lenaerts, předseda, T. von Danwitz, místopředseda, F. Biltgen, K. Jürimäe, L. Arastey Sahún, I. Ziemele, J. Passer, O. Spineanu-Matei, předsedové senátů, S. Rodin, D. Gratsias, M. Gavalec, Z. Csehi a B. Smulders (zpravodaj), soudci,

generální advokát: R. Norkus,

za soudní kancelář: C. Strömholm, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 4. února 2025,

* Jednací jazyk: angličtina.

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 10. dubna 2025,

vydává tento

Rozsudek

1 Svým kasačním opravným prostředkem se Alaa Hamoudi domáhá zrušení usnesení Tribunálu Evropské unie ze dne 13. prosince 2023, Hamoudi v. Frontex (T-136/22, dále jen „napadené usnesení“, EU:T:2023:821), kterým Tribunál zamítl jeho žalobu podanou na základě článku 268 SFEU a znějící na náhradu újmy, kterou údajně utrpěl v důsledku porušení unijního práva, kterého se údajně dopustila Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) v rámci opatření spočívajících ve vyhoštění, která vůči němu přijaly řecké orgány.

Právní rámec

Nařízení (EU) 2019/1896

2 Body 2, 3, 24, 81 a 103 odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624 (Úř. věst. 2019, L 295, s. 1) uvádějí:

„(2) Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie byla zřízena nařízením Rady (ES) č. 2007/2004 ze dne 26. října 2004 [o zřízení Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (Úř. věst. 2004, L 349, s. 1)]. Od okamžiku, kdy se 1. května 2005 ujala svých povinností, úspěšně pomáhá členským státům s prováděním operativních aspektů správy vnějších hranic prostřednictvím společných operací a zásahů rychlé reakce na hranicích i analýzou rizik, výměnou informací, vztahy se třetími zeměmi a navracením navracených osob.

(3) Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie byla přejmenována na Evropskou agenturu pro pohraniční a pobřežní stráž […], běžně označovanou jako Frontex, a její úkoly byly za úplného zajištění kontinuity všech jejích činností a postupů rozšířeny. Klíčovými úlohami agentury [Frontex] by měly být vytvoření technické a operativní strategie, která je součástí provádění víceletého cyklu strategické politiky pro evropskou integrovanou správy hranic; dohlížení na účinné fungování ochrany vnějších hranic; provádění analýzy rizik a hodnocení zranitelnosti; poskytování rozsáhlejší technické a operativní pomoci členským státům a třetím zemím prostřednictvím společných operací a zásahů rychlé reakce na hranicích; zaručení praktického výkonu opatření v případech, kdy situace vyžaduje okamžité kroky na vnějších hranicích; poskytování technické a operativní pomoci na podporu pátracích a záchranných operací zaměřených na osoby v tísni na moři; a organizování, koordinace a provádění návratových operací a návratových zásahů.

[…]

(24) Rozšířené úkoly a pravomoci agentury [Frontex] by měly být vyváženy posílenými zárukami dodržování základních práv a větší mírou odpovědnosti, zejména pokud jde o výkon výkonných pravomocí statutárními zaměstnanci.

[…]

(81) Agentura [Frontex] by měla při plném dodržování základních práv, a aniž by byla dotčena odpovědnost členských států za vydávání rozhodnutí o navrácení, poskytovat technickou a operativní pomoc členským státům při navracení, včetně při zjišťování totožnosti státních příslušníků třetích zemí a při další přednávratové činnosti členských států a jejich činnosti související s navracením. Agentura [Frontex] by dále ve spolupráci s orgány dotčených třetích zemí měla pomáhat členským státům při získávání cestovních dokladů pro návrat.

[…]

(103) Toto nařízení dodržuje základní práva a ctí zásady uznané v článcích 2 a 6 Smlouvy o EU a v Listině základních práv Evropské unie (dále jen ‚Listina‘), zejména respektování lidské důstojnosti, právo na život, zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestu, zákaz obchodování s lidmi, právo na svobodu a bezpečnost, právo na ochranu osobních údajů, právo na přístup k dokumentům, právo na azyl a právo na ochranu proti vystěhování a vyhoštění, zásada nenavracení, zákaz diskriminace a práva dítěte.“

3 Článek 1 tohoto nařízení, nadepsaný „Předmět“, stanoví:

„Tímto nařízením se za účelem zajištění evropské integrované správy hranic na vnějších hranicích zřizuje Evropská pohraniční a pobřežní stráž, jejímž cílem je účinně tyto hranice v plném souladu se základními právy spravovat a zvýšit účinnost návratové politiky Unie.

Toto nařízení řeší migrační výzvy a případné budoucí výzvy a hrozby na vnějších hranicích. Zajišťuje vysokou míru vnitřní bezpečnosti v Unii při plném dodržování základních práv a zachovávání volného pohybu osob na jejím území. Přispívá k odhalování přeshraniční trestné činnosti na vnějších hranicích, k jejímu předcházení a k boji proti ní.“

4 Článek 4 uvedeného nařízení, nadepsaný „Evropská pohraniční a pobřežní stráž“, stanoví:

„Evropskou pohraniční a pobřežní stráž tvoří vnitrostátní orgány členských států odpovědné za správu hranic, včetně pobřežní stráže v rozsahu, v jakém vykonává úkoly spojené s ochranou hranic, vnitrostátní orgány odpovědné za navracení a [agentura Frontex].“

5 Článek 5 téhož nařízení, nadepsaný „[Agentura Frontex]“, v odstavcích 3 a 4 stanoví:

„3. Aby byla zajištěna soudržná evropská integrovaná správa hranic, agentura [Frontex] usnadňuje a zvyšuje účinnost uplatňování opatření Unie, která se týkají správy vnějších hranic, zejména [nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. 2016, L 77, s. 1)] a opatření Unie týkajících se navracení.

4. Agentura [Frontex] přispívá k soustavnému a jednotnému uplatňování práva Unie na vnějších hranicích, včetně *acquis* Unie v oblasti základních práv, zejména [Listiny]. Její příspěvek zahrnuje výměnu osvědčených postupů.“

6 Článek 7 nařízení 2019/1896, nadepsaný „Sdílená odpovědnost“, zní takto:

„1. Evropská pohraniční a pobřežní stráž provádí evropskou integrovanou správu hranic jako sdílenou odpovědnost agentury [Frontex] a vnitrostátních orgánů odpovědných za správu hranic, včetně pobřežní stráže v rozsahu, v jakém vykonává operace ostrahy námořních hranic a jakékoli jiné úkoly spojené s ochranou hranic. Členské státy nadále nesou primární odpovědnost za správu svých úseků vnějších hranic.

[…]

4. Agentura [Frontex] podporuje uplatňování opatření Unie, která se týkají správy vnějších hranic a výkonu rozhodnutí o navrácení, posilováním, posuzováním a koordinací činností členských států a poskytováním technické a operativní pomoci při provádění uvedených opatření a při navracení. Agentura [Frontex] nepodporuje žádná opatření týkající se kontrol na vnitřních hranicích ani se nezapojuje do žádných činností v této oblasti. Agentura [Frontex] plně odpovídá za všechna rozhodnutí, která přijímá, a za všechny činnosti, za něž je výhradně odpovědná podle tohoto nařízení.

[…]“

7 Článek 10 tohoto nařízení, nadepsaný „Úkoly [agentury Frontex]“, stanoví:

„1. Agentura [Frontex] plní tyto úkoly:

a) monitoruje migrační toky a provádí analýzu rizik, která zahrnuje všechny aspekty integrované správy hranic;

b) monitoruje operativní potřeby členských států související s prováděním navracení, včetně shromažďování operativních údajů;

[…]

e) sleduje dodržování základních práv při všech svých činnostech na vnějších hranicích a při návratových operacích;

[…]

g) pomáhá členským státům za okolností vyžadujících zvýšenou technickou a operativní pomoc na vnějších hranicích koordinací a organizováním společných operací s přihlédnutím k tomu, že některé situace mohou představovat humanitární nouzi a vyžadovat záchranné operace na moři v souladu s právem Unie a mezinárodním právem;

[…]“

8 Článek 36 uvedeného nařízení, nadepsaný „Činnosti agentury [Frontex] na vnějších hranicích“, v odstavci 2 stanoví:

„Agentura [Frontex] organizuje vhodnou technickou a operativní pomoc hostitelskému členskému státu a v souladu s příslušným právem Unie a mezinárodním právem, včetně zásady nenavracení, může přijmout jedno či více následujících opatření:

a) koordinovat společné operace pro jeden či více členských států a vysílat stálý útvar a nasazovat technické vybavení;

b) organizovat zásahy rychlé reakce na hranicích a vysílat stálý útvar a nasazovat technické vybavení;

[…]

e) v rámci operací uvedených v písmenech a), b) a c) tohoto odstavce a v souladu s [nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 656/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se stanoví pravidla pro ostrahu vnějších námořních hranic v kontextu operativní spolupráce koordinované Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (Úř. věst. 2014, L 189, s. 93)] a mezinárodním právem poskytovat členským státům a třetím zemím technickou a operativní pomoc na podporu pátracích a záchranných operací zaměřených na osoby v tísni na moři, k nimž může dojít v průběhu operací ostrahy hranic na moři;

[…]“

9 Článek 37 téhož nařízení, nadepsaný „Zahajování společných operací a zásahů rychlé reakce na vnějších hranicích“, stanoví:

„1. Členský stát může při plnění svých povinností týkajících se ochrany vnějších hranic agenturu [Frontex] požádat, aby zahájila společné operace s cílem čelit nadcházejícím výzvám, včetně nedovoleného přistěhovalectví, současných či budoucích hrozeb na jeho vnějších hranicích či přeshraniční trestné činnosti, nebo aby mu poskytla zvýšenou technickou a operativní pomoc. V této žádosti může členský stát rovněž označit profily operativních pracovníků potřebných pro dotčené operace, včetně případných profilů těchto pracovníků s výkonnými pravomocemi.

2. Na žádost členského státu, který je vystaven zvláštním a nepřiměřeným výzvám, zejména v případě, kdy do míst na vnějších hranicích dorazí velký počet státních příslušníků třetích zemí ve snaze vstoupit na území tohoto členského státu neoprávněně, může agentura [Frontex] po omezenou dobu provádět na území tohoto hostitelského členského státu zásah rychlé reakce na hranicích.

3. Výkonný ředitel vyhodnocuje, schvaluje a koordinuje návrhy členských států na společné operace nebo na zásahy rychlé reakce na hranicích. Společným operacím a zásahům rychlé reakce na hranicích předchází důkladná, spolehlivá a aktuální analýza rizik, která agentuře [Frontex] umožňuje určit pořadí priorit pro navrhované společné operace a zásahy rychlé reakce na hranicích s přihlédnutím k úrovním dopadu přiřazeným úsekům vnějších hranic v souladu s článkem 34 a k dostupnosti zdrojů.

[…]“

10 Článek 38 nařízení 2019/1896, nadepsaný „Operační plán pro společné operace“, stanoví:

„1. Při přípravě společné operace výkonný ředitel ve spolupráci s hostitelským členským státem vypracuje seznam potřebného technického vybavení, pracovníků a profilů potřebných pracovníků, včetně případných profilů pracovníků s výkonnou pravomocí, které mají být schváleny podle čl. 82 odst. 2. […]

2. Výkonný ředitel vypracuje operační plán pro společné operace na vnějších hranicích. Výkonný ředitel a hostitelský členský stát se po úzké a včasné konzultaci se zúčastněnými členskými státy dohodnou na operačním plánu, v němž jsou podrobně popsány organizační a procedurální aspekty společné operace.

3. Operační plán je pro agenturu [Frontex], hostitelský členský stát a zúčastněné členské státy závazný. Zahrnuje všechny aspekty, které jsou považovány za nezbytné pro provedení společné operace, včetně:

[…]

d) popisu úkolů včetně těch, jež vyžadují výkonné pravomoci, odpovědností, a to i ve vztahu k dodržování základních práv a požadavků v oblasti ochrany údajů, a zvláštních pokynů pro jednotky, včetně přípustného nahlížení do databází a přípustných služebních zbraní, střeliva a vybavení v hostitelském členském státě;

[…]

i) režimu podávání zpráv a hodnocení, který obsahuje kritéria pro hodnotící zprávu, a to i pokud jde o ochranu základních práv, a termín pro předložení závěrečné hodnotící zprávy;

[…]

l) obecných pokynů o tom, jak mají být během operativní činnosti agentury [Frontex] chráněna základní práva;

[…]“

11 Článek 39 tohoto nařízení, nadepsaný „Postup zahájení zásahu rychlé reakce na hranicích“, stanoví:

„1. Žádost členského státu o zahájení zásahu rychlé reakce na hranicích musí obsahovat popis situace, možných cílů a předpokládaných potřeb a profily potřebných pracovníků, včetně případných profilů pracovníků s výkonnou pravomocí. […]

[…]

5. Výkonný ředitel přijme rozhodnutí o žádosti o zahájení zásahu rychlé reakce na hranicích do dvou pracovních dnů ode dne jejího obdržení. Zároveň o svém rozhodnutí písemně vyrozumí dotčený členský stát a správní radu. V rozhodnutí uvede hlavní důvody, o něž se opírá.

[…]

8. Výkonný ředitel společně s hostitelským členským státem neprodleně a v každém případě do tří pracovních dnů ode dne přijetí rozhodnutí vypracují a odsouhlasí operační plán podle čl. 38 odst. 2.

[…]“

12 Článek 44 uvedeného nařízení, nadepsaný „Koordinátor“, zní takto:

„1. Agentura [Frontex] zajišťuje operativní provádění všech organizačních aspektů společných operací, pilotních projektů či zásahů rychlé reakce na hranicích, včetně účasti statutárních zaměstnanců.

[…]

3. Koordinátor jedná jménem agentury [Frontex] ve všech aspektech vyslání jednotek. Jeho úkolem je podporovat spolupráci a koordinaci mezi hostitelskými a zúčastněnými členskými státy. Koordinátorovi poskytuje pomoc a poradenství alespoň jedna osoba pověřená sledováním základních práv. Koordinátor zejména:

[…]

b) monitoruje řádné provádění operačního plánu, včetně ochrany základních práv ve spolupráci s osobami pověřenými sledováním základních práv, a podává o tom zprávy výkonnému řediteli;

[…]

d) podává výkonnému řediteli zprávy v případech, kdy povely vydané hostitelským státem jednotkám nejsou v souladu s operačním plánem, zejména pokud jde o základní práva, a ve vhodných případech navrhuje výkonnému řediteli, aby zvážil přijetí rozhodnutí podle článku 46.

[…]“

13 Článek 46 téhož nařízení, nadepsaný „Rozhodnutí pozastavit, ukončit nebo nezahájit činnosti“, v odstavcích 4 a 5 stanoví:

„4. Výkonný ředitel po konzultaci s úředníkem pro otázky základních práv a poté, co informuje dotčený členský stát, stáhne financování kterékoli činnosti agentury [Frontex] nebo tuto činnost zcela nebo zčásti pozastaví či ukončí, pokud se domnívá, že byla porušena základní práva či závazky týkající se mezinárodní ochrany ve vztahu k dotčené činnosti a že jsou tato porušení závažná nebo mohou přetrvávat.

5. Výkonný ředitel se po konzultaci s úředníkem pro otázky základních práv rozhodne nezahájit jakoukoli činnost agentury [Frontex], pokud se domnívá, že by již od jejího počátku existovaly závažné důvody k jejímu přerušení nebo ukončení, neboť by mohla vést k závažnému porušení základních práv či závazků týkajících se mezinárodní ochrany. Výkonný ředitel o tomto rozhodnutí informuje dotčený členský stát.“

14 Článek 48 nařízení 2019/1896, nadepsaný „Navracení“, v odstavci 1 stanoví:

„Pokud jde o navracení, agentura [Frontex], aniž by posuzovala věcnou správnost rozhodnutí o navrácení, za něž nadále výhradně odpovídají členské státy, a v souladu se základními právy a obecnými zásadami práva Unie a mezinárodního práva, včetně mezinárodní ochrany, dodržování zásady nenavracení a práv dětí:

a) poskytuje technickou a operativní pomoc členským státům v oblasti navracení, včetně
   i) shromažďování informací nezbytných pro vydávání rozhodnutí o navrácení, zjišťování totožnosti státních příslušníků třetích zemí, o jejichž navrácení probíhá řízení, a při dalších přednávratových činnostech členských států, jejich činnostech souvisejících s navracením a činnostech po příjezdu a po návratu s cílem vytvořit integrovaný systém řízení navracení mezi příslušnými orgány členských států, jehož se budou účastnit příslušné orgány třetích zemí a další příslušné zúčastněné strany;

[…]“

15 Článek 80 tohoto nařízení, nadepsaný „Ochrana základních práv a strategie pro základní práva“, zní takto:

„1. Evropská pohraniční a pobřežní stráž při plnění svých úkolů podle tohoto nařízení zaručuje ochranu základních práv v souladu s relevantním právem Unie, zejména Listinou, a relevantním mezinárodním právem, včetně Úmluvy o právním postavení uprchlíků [podepsané v Ženevě dne 28. července 1951] [*Recueil des traités des Nations unies*, sv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], a protokolu [týkajícího se právního postavení uprchlíků, uzavřeného v New Yorku dne 31. ledna 1967], Úmluvy o právech dítěte [přijatou Valným shromážděním OSN dne 20. listopadu 1989] [*Recueil des traités des Nations unies*, sv. 1577, s. 3, č. 27531 (1990)] a závazků týkajících se přístupu k mezinárodní ochraně, zejména zásady nenavracení.

Za tímto účelem agentura [Frontex] s přispěním úředníka pro otázky základních práv a s jeho schválením vypracuje, provádí a dále rozvíjí strategii a akční plán pro základní práva, včetně účinného mechanismu sledování dodržování základních práv při všech činnostech agentury [Frontex].

2. Při plnění svých úkolů Evropská pohraniční a pobřežní stráž zajistí, aby nikdo nebyl v rozporu se zásadou nenavracení nucen vystoupit v určité zemi, nucen do ní vstoupit nebo být do ní dopraven nebo jinak předán nebo navrácen orgánům této země, pokud mu v ní hrozí mimo jiné vážné nebezpečí, že by mohl být vystaven trestu smrti, mučení, pronásledování nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, nebo pokud by v ní jeho život nebo svoboda byly ohroženy z důvodu jeho rasy, náboženského vyznání, státní příslušnosti, sexuální orientace, příslušnosti k určité sociální skupině nebo politického názoru, nebo pokud mu z ní hrozí vážné nebezpečí vyhoštění, vystěhování, vydání nebo navrácení do jiné země v rozporu se zásadou nenavracení.

3. Při plnění svých úkolů Evropská pohraniční a pobřežní stráž zohledňuje zvláštní potřeby dětí, nezletilých osob bez doprovodu, osob se zdravotním postižením, obětí obchodování s lidmi, osob, které potřebují lékařskou pomoc, osob, které potřebují mezinárodní ochranu, osob v tísni na moři a dalších osob ve zvláště zranitelném postavení a v rámci svého mandátu tyto potřeby řeší. Evropská pohraniční a pobřežní stráž při všech svých činnostech věnuje zvláštní pozornost právům dítěte a zajišťuje, aby byl respektován nejlepší zájem dítěte.

[…]“

16 Článek 97 uvedeného nařízení, nadepsaný „Odpovědnost“, v odstavci 4 stanoví:

„V případě mimosmluvní odpovědnosti nahradí agentura [Frontex] v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států veškerou újmu způsobenou jejími útvary nebo jejími pracovníky při výkonu jejich povinností, včetně povinností souvisejících s výkonem výkonných pravomocí.“

Jednací řád Tribunálu

17 Článek 88 jednacího řádu Tribunálu stanoví:

„1. Organizační procesní opatření mohou být přijata nebo změněna a dokazování může být nařízeno nebo změněno v každém stadiu řízení bez návrhu nebo na návrh některého z hlavních účastníků řízení.

2. Návrh uvedený v odstavci 1 musí přesně uvést, čeho se mají navrhovaná opatření nebo navrhované dokazování týkat a z jakých důvodů mají být provedena. Je-li tento návrh učiněn po první výměně spisů účastníků řízení, musí účastník řízení, který jej podává, uvést důvody, proč jej nemohl podat dříve.

3. Předseda poskytne ostatním účastníkům řízení příležitost vyjádřit se k návrhu na organizační procesní opatření nebo na provedení důkazů.“

18 Článek 89 tohoto řádu stanoví:

„1. Účelem organizačních procesních opatření je zajistit za nejlepších možných podmínek přípravu věcí pro rozhodování, průběh řízení a řešení sporů.

2. Účelem organizačních procesních opatření je zejména:

a) zajistit řádný průběh písemné a ústní části řízení a usnadnit provádění důkazů;

b) určit body, ke kterým musí účastníci řízení doplnit své argumenty nebo které vyžadují dokazování;

c) upřesnit dosah návrhových žádání účastníků řízení, jejich důvodů a argumentů a vyjasnit otázky, jež jsou mezi nimi sporné;

d) usnadnit smírné řešení sporu.

3. Organizační procesní opatření mohou spočívat zejména:

a) v kladení otázek účastníkům řízení;

b) ve výzvě účastníkům řízení, aby se písemně nebo ústně vyjádřili k určitým aspektům sporu;

c) ve vyžádání údajů od účastníků řízení nebo od třetích osob uvedených v čl. 24 druhém pododstavci statutu [Soudního dvora Evropské unie];

d) ve vyžádání jakýchkoli podkladů týkajících se dané věci od účastníků řízení;

e) v předvolání účastníků řízení ke schůzkám.

4. Je-li nařízeno jednání, Tribunál pokud možno vyzve účastníky řízení, aby se při své řeči soustředili na jednu či více určených otázek.“

19 Článek 90 odst. 1 uvedeného řádu zní následovně:

„O organizačních procesních opatřeních rozhoduje Tribunál.“

20 Článek 91 téhož řádu stanoví:

„Aniž jsou dotčena ustanovení článků 24 a 25 statutu [Soudního dvora Evropské unie], lze dokazování provést:

a) předvoláním účastníků řízení;

b) vyžádáním údajů nebo jakýchkoli podkladů týkajících se dané věci od účastníka řízení;

c) v řízení týkajícím se legality postupu orgánu, jímž byl odepřen přístup k dokumentům, vyžádáním těchto dokumentů;

d) výslechem svědků;

e) znaleckým posudkem;

f) ohledáním místa nebo předmětu.“

21 Podle čl. 92 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu určí Tribunál usnesením dokazované skutečnosti a vhodné důkazní prostředky.

22 Článek 93 tohoto řádu stanoví:

„1. Svědci, jejichž výslech je uznán za nezbytný, jsou předvoláni usnesením podle čl. 92 odst. 1, které obsahuje:

a) jméno, postavení a bydliště svědků;

b) den a místo výslechu;

c) označení dokazovaných skutečností a svědků, kteří mají být ke každé z těchto skutečností vyslechnuti.

2. Svědci jsou předvoláni Tribunálem, případně po složení peněžité jistoty uvedené v čl. 100 odst. 1.“

23 Článek 94 uvedeného řádu zní takto:

„1. Předseda poučí svědka po ověření jeho totožnosti o tom, že bude muset potvrdit pravdivost své výpovědi způsobem, který stanoví odstavec 5 a článek 97.

2. Tribunál svědka vyslechne poté, co k tomu předvolal účastníky řízení. Po ukončení výpovědi může předseda na návrh účastníků řízení nebo bez návrhu klást svědkovi otázky.

3. Tutéž možnost mají ostatní soudci a generální advokát.

4. Zástupci účastníků řízení mohou svědkům klást otázky s přivolením předsedy.

5. S výhradou ustanovení článku 97 složí svědek po ukončení své výpovědi tuto přísahu: ‚Přísahám, že jsem vypověděl pravdu, celou pravdu a nic než pravdu.‘

6. Tribunál může po vyslechnutí hlavních účastníků řízení od přísahy svědka upustit.“

24 Článek 95 téhož řádu stanoví:

„1. Řádně předvolaní svědci jsou povinni vyhovět předvolání a dostavit se k výslechu.

2. Nedostaví-li se řádně předvolaný svědek bez řádného důvodu k Tribunálu, může mu Tribunál uložit peněžitou sankci až do výše 5 000 eur a nařídit nové předvolání svědka na jeho vlastní náklady.

3. Stejná sankce může být uložena svědkovi, který bez řádného důvodu odmítne vypovídat nebo složit přísahu.“

25 Článek 106 jednacího řádu Tribunálu stanoví:

„1. Ústní část řízení před Tribunálem zahrnuje jednání, které se koná bez návrhu, nebo na žádost některého z hlavních účastníků řízení.

2. V žádosti některého z hlavních účastníků řízení o konání jednání musí být uvedeny důvody, proč si přeje být vyslechnut. Žádost musí být podána ve lhůtě tří týdnů od okamžiku, kdy bylo účastníkům řízení doručeno sdělení o ukončení písemné části řízení. Předseda může tuto lhůtu prodloužit.

3. Není-li podána žádost uvedená v odstavci 2, může Tribunál, má-li věc za dostatečně objasněnou na základě podkladů obsažených v soudním spise ve věci, rozhodnout, že o žalobě bude rozhodováno bez konání ústní části řízení. V tom případě může nicméně o zahájení ústní části řízení rozhodnout později.“

26 Článek 126 tohoto řádu stanoví:

„V případě zjevného nedostatku pravomoci Tribunálu k projednání určitého návrhu nebo je-li určitý návrh zjevně nepřípustný nebo po právní stránce zjevně zcela neopodstatněný, může Tribunál na návrh soudce zpravodaje kdykoli rozhodnout usnesením s odůvodněním, aniž by pokračoval v řízení.“

Skutečnosti předcházející sporu

27 Skutečnosti předcházející sporu jsou popsány v bodech 2 až 5 a 10 napadeného usnesení následovně:

„2 Žalobce je syrský státní příslušník. Tvrdí, že dne 28. dubna 2020, kdy přicestoval z Turecka lodí, vstoupil na řecké území, a sice na ostrov Samos, se skupinou dalších osob za účelem podání žádosti o azyl. Dále uvádí, že po vylodění na uvedeném ostrově jej místní policie zadržela, stejně jako ostatní, a téhož dne jej řecké orgány vrátily zpět na moře, kde jej následující den plavidlo turecké pobřežního stráže vzalo na palubu a přepravilo na turecké území (dále jen ‚údajný incident ze dne 28. a 29. dubna 2020‘).

3 Kromě toho žalobce tvrdí, že dne 29. dubna 2020, během doby, kterou strávil na moři, dvakrát přeletělo nad místem události soukromé sledovací letadlo, údajně vybavené kamerou a provozované agenturou Frontex.

4 Žalobce uvádí, že v návaznosti na údajný incident ze dne 28. a 29. dubna 2020 byl přemístěn do zajišťovacího zařízení v Turecku, kde byl zadržován po dobu 10 dnů. Následně obdržel příkaz k vyhoštění a byl mu zabaven jeho syrský cestovní pas. Uvízl tak v Turecku bez přístupu k azylovému systému a žil v utajení, přičemž mu bezprostředně hrozilo navrácení do Sýrie.

5 Z jeho písemností předložených Tribunálu vyplývá, že se žalobci v mezidobí podařilo vstoupit na území členských států Unie a podat žádost o mezinárodní ochranu v Německu.

[…]

10 V době údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020 probíhaly v zeměpisné oblasti, kde k němu mělo dojít, dvě operativní činnosti agentury Frontex, a to zásah rychlé reakce na hranicích v Egejském moři a společná operace ‚Poseidon‘ “.

Řízení před Tribunálem a napadené usnesení

28 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 10. března 2022 podal navrhovatel žalobu na základě článků 268 a 340 SFEU znějící na náhradu újmy, která mu údajně vznikla v důsledku protiprávního jednání agentury Frontex v rámci jejích operací v Egejském moři, zejména při údajném incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020. V této souvislosti požadoval, aby byla agentuře Frontex uložena povinnost zaplatit mu částku 500 000 eur jako náhradu nemajetkové újmy, která mu údajně vznikla v důsledku porušení článků 38, 46 a 80 nařízení 2019/1896, jakož i článku 1 (lidská důstojnost), článku 2 (právo na život), článku 3 (právo na nedotknutelnost lidské osobnosti), článku 4 (zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestu), článku 6 (právo na svobodu a bezpečnost), článku 18 (právo na azyl), článku 19 (ochrana v případě vystěhování, vyhoštění nebo vydání) a článku 21 (zákaz diskriminace) Listiny.

29 Dne 10. března 2022 navrhovatel navrhl Tribunálu, aby jednak přijal organizační procesní opatření nebo provedl dokazování, aby agentura Frontex předložila dokumenty, které měla k dispozici, a jednak aby nařídil jednání. Ve dnech 29. dubna a 18. května 2022 podal navrhovatel návrh, aby Tribunál přijal organizační procesní opatření za účelem předložení dalších dokumentů agenturou Frontex.

30 Napadeným usnesením Tribunál žalobu navrhovatele zamítl. Poté, co Tribunál v bodech 19 až 23 tohoto usnesení připomněl zásady, jimiž se řídí podmínky vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie, a v bodech 28 až 34 uvedeného usnesení zásady týkající se zejména skutečné existence uplatňované újmy, v bodě 36 téhož usnesení shrnul skutečnosti, které vedly ke vzniku tvrzené újmy uplatněné navrhovatelem v jeho žalobě, následovně:

„Žalobce ve své žalobě tvrdí, že dne 28. dubna 2020, přibližně v 7:30 hodin, připlulo na ostrov Samos v Řecku 22 osob, včetně jeho samého. Dopluli na pláž, za kterou byly hory, do nichž se vydali poté, co opustili člun. Žalobce uvádí, že jakmile se dostali na vrchol hory, pořídil fotografie a videa, které zaslal svému známému v Rakousku. Skupina strávila několik hodin tím, že místní obyvatele žádala, aby zavolali policii. Když policisté přijeli, zabavili jim telefony a skupinu odvezli pick-upem na pláž, kde kotvila malá loď a malý člun. Všichni členové skupiny byli následně dopraveni na palubu malého oranžového člunu, který byl podle žalobce záchranným člunem bez jakýchkoli možností pohonu. Jakmile se ocitli na moři, byla skupina nucena se ještě dvakrát přemístit na jiný člun. Podle žalobce toto přetahování pokračovalo i přes noc a až do odpoledne dne 29. dubna 2020, kdy je nakonec vyzvedla turecká pobřežní stráž.“

31 V bodě 37 napadeného usnesení Tribunál uvedl, že „[p]ro prokázání těchto tvrzení týkajících se jeho přítomnosti a zapojení do údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020 se žalobce opírá o následující důkazy:

– na prvním místě o vlastní svědectví, které je přiloženo jako příloha A.1 k žalobě;

– na druhém místě o článek média Bellingcat, zveřejněný dne 20. května 2020 na internetu (dále jen ‚článek Bellingcat‘), a zejména dvě videa YouTube obsažená v tomto článku. Žaloba obsahuje hypertextový odkaz na internetovou stránku obsahující tento článek, a to jak v textu, tak v příloze A.2;

– a na třetím místě o čtyři fotografie, přiložené jako příloha A.2 k žalobě. Tyto fotografie jsou barevné snímky obrazovky z videí uvedených v [článku Bellingcat].“

32 V bodě 39 napadeného usnesení měl Tribunál za to, že tyto důkazy jsou zjevně nedostatečné k tomu, aby přesvědčivě prokázaly přítomnost a zapojení navrhovatele do údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020. Z důvodů uvedených v bodech 40 až 60 tohoto usnesení dospěl v bodě 61 uvedeného usnesení k závěru, že navrhovatel neprokázal skutečnou existenci tvrzené újmy, a že tudíž podmínka týkající se skutečné existence škody zjevně nebyla splněna.

33 Tribunál tudíž v bodě 62 téhož usnesení zamítl žalobu jako po právní stránce zjevně zcela neopodstatněnou, aniž bylo nutné přezkoumávat, zda byly splněny ostatní podmínky pro mimosmluvní odpovědnost agentury Frontex.

Návrhová žádání účastníků v řízení o kasačním opravném prostředku

34 Navrhovatel navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadené usnesení;

– rozhodl ve věci samé, pokud má za to, že má k dispozici dostatečné informace ze spisu; podpůrně vrátil věc Tribunálu, aby provedl úplný přezkum skutkového stavu, a

– uložil agentuře Frontex náhradu nákladů řízení v obou stupních.

35 Agentura Frontex navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zamítl kasační opravný prostředek a

– uložil navrhovateli náhradu nákladů řízení, včetně nákladů řízení vynaložených agenturou Frontex.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

36 Na podporu svého kasačního opravného prostředku navrhovatel uplatňuje jediný důvod kasačního opravného prostředku vycházející z toho, že Tribunál porušil zásady upravující důkazní břemeno v rozporu s právy zaručenými Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsanou v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), jejichž dodržování je podle čl. 52 odst. 3 Listiny nezbytné jakožto minimální úroveň ochrany. Tento jediný důvod kasačního opravného prostředku se skládá ze dvou částí, které je třeba zkoumat společně.

Argumentace účastníků řízení

37 V první části jediného důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatel v podstatě tvrdí, že Tribunál v bodech 35, 39, 61 a 62 napadeného usnesení v rozporu se zásadami upravujícími důkazní břemeno konstatoval, že navrhovatel zjevně dostatečně neprokázal, že byla splněna podmínka vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie týkající se skutečné existence škody.

38 Jak vyplývá z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ve věcech týkajících se vyhoštění žadatelů o azyl, s ohledem na zranitelnou situaci, v níž se tito žadatelé nacházejí, je třeba zohlednit obtíže či dokonce nemožnost těchto osob získat důkazy. ESLP zejména uvedl, že v takových situacích není neexistence přímých důkazů rozhodujícím faktorem, že je často nutné v případě pochybností rozhodnout ve prospěch těchto osob při posuzování věrohodnosti jejich výpovědí a dokumentů, které je podporují, a že pokud tyto osoby předložily *prima facie* důkazy na podporu své verze událostí, dochází k obrácení důkazního břemene (v tomto smyslu ESLP, 23. srpna 2016, J. K. a další v. Švédsko, CE:ECHR:2016:0823JUD005916612, body 92 až 97; ESLP, 13. února 2020, N. D. a N. T. v. Španělsko, CE:ECHR:2017:1003JUD000867515, bod 85, a ESLP, 18. listopadu 2021, M.H a další v. Chorvatsko, CE:ECHR:2021:1118JUD001567018, bod 268).

39 Tribunál tím, že uložil požadavky v oblasti dokazování, které je obtížné, ne-li nemožné splnit v rámci operací navracení, porušil základní práva zaručená Listinou, včetně práva na účinný procesní prostředek, a úplný režim procesních prostředků zavedený Smlouvou o FEU. Tyto požadavky by znamenaly osvobození agentury Frontex od veškerých právních povinností poskytovat relevantní informace, k nimž má jako jediná přístup, a od veškerých důsledků vyplývajících z neposkytnutí těchto informací.

40 Navíc uložení uvedených požadavků vedlo Tribunál k nesprávnému právnímu posouzení skutkového stavu, jakož i ke zkreslení důkazů.

41 Zaprvé závěry Tribunálu uvedené v bodech 37, 42, 46, 47, 53 a 55 napadeného usnesení, podle kterých fotografie a videa pocházející z článku Bellingcat neumožňovaly identifikovat navrhovatele nebo místo a datum pořízení těchto fotografií a videozáznamů, tyto fotografie a videa zkreslují.

42 Zadruhé se Tribunál v těchto bodech dopustil nesprávného právního posouzení skutkového stavu a porušil zásadu řádného výkonu spravedlnosti, když měl za to, že důkazy předložené navrhovatelem jsou příliš nepřesné na to, aby mohly být považovány za relevantní a průkazné. V tomto ohledu fotografie a videa předložené Tribunálu umožňují identifikovat navrhovatele, jakož i potvrdit jeho přítomnost při údajném incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020. Tyto skutečnosti jsou podpořeny zprávou Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) vypracovanou v návaznosti na vyšetřování OC/2020/0866/A1 a týkající se závažných nesrovnalostí, kterých se měla dopustit agentura Frontex a které spočívají zejména v zamlčování nebo zapojení do nuceného navracení migrantů (dále jen „zpráva OLAF“), k níž měl navrhovatel přístup v důsledku úniku informací do tisku. Navrhovatel navrhl Tribunálu, aby přijal organizační procesní opatření za účelem předložení této zprávy. Tento návrh však zůstal bez odezvy a ani nebyl v napadeném usnesení zmíněn.

43 Zatřetí se Tribunál v bodech 40 a 41 napadeného usnesení dopustil nesprávné právní kvalifikace skutkového stavu a zkreslil důkazy, když měl za to, že svědectví navrhovatele připojené v příloze žaloby má pouze malou důkazní hodnotu, není dostatečně přesné a neumožňuje identifikovat ostatní osoby přítomné při údajném incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020. Navrhovatel v této souvislosti odkazuje na zprávu OLAF, která nejprve uvádí, že prostředky spolufinancované agenturou Frontex byly použity k provádění hromadných vyhoštění, což je v rozporu s tvrzením agentury Frontex během vyšetřování. Tato zpráva dále potvrzuje skutečnost, že se agentura Frontex rozhodla přemístit své letecké prostředky, aby nebyla svědkem incidentů v Egejském moři, a skutečnost, že její zaměstnanci z obavy z odvetných opatření ze strany hostitelského členského státu neohlásili incidenty. Tyto skutečnosti potvrzují tvrzení navrhovatele, že údajný incident ze dne 28. a 29. dubna 2020 je spíše případem neoznámení incidentu než případem jeho nezjištění. Konečně uvedená zpráva potvrzuje věrohodnost článku Bellingcat o údajném incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020. S ohledem na uvedené skutečnosti, které byly předloženy Tribunálu, měl Tribunál v případě pochybností rozhodnout ve prospěch navrhovatele pro účely zjištění věcné správnosti dotčených skutkových zjištění.

44 Ve druhé části jediného důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatel tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení a nesprávné právní kvalifikace skutkového stavu, když měl v bodech 14 a 62 napadeného usnesení za to, že věc byla dostatečně objasněna na základě písemností ve spise a že žaloba je po právní stránce zjevně zcela neopodstatněná. Navrhovatel Tribunálu v podstatě vytýká, že věc řádně neprojednal a nesprávně použil článek 126 jednacího řádu Tribunálu. Konkrétně Tribunál tím, že bez uvedení odůvodnění odmítl vyhovět návrhům navrhovatele na předložení a zohlednění zprávy OLAF, jakož i tří zpráv obsažených v databázi aplikace předávání informací o společných operacích (*Joint Operations Reporting Application*) (dále jen „zprávy JORA“), k nimž měla agentura Frontex výlučný přístup, a tím, že odmítl nařídit jednání požadované navrhovatelem, aby na něm navrhovatel mohl svědčit, porušil zásadu řádného výkonu spravedlnosti, jakož i zásadu rovnosti zbraní a provedl neúplný přezkum skutkového stavu. Tato pochybení, která zasahují do úplného režimu procesních prostředků zavedeného Smlouvami a vedou k nespravedlivému vynětí agentury Frontex z veškeré odpovědnosti, zpochybňují posouzení Tribunálu uvedená v bodech 14, 58, 59, 61 a 62 napadeného usnesení.

45 Navrhovatel má rovněž za to, že na rozdíl od toho, co tvrdí agentura Frontex, je tento důvod kasačního opravného prostředku přípustný. Navrhovatel se neopírá o důkazy, které nejsou obsaženy ve spisu, ale o návrhy na organizační procesní opatření podané u Tribunálu s cílem získat dokumenty, k nimž měla agentura Frontex výlučný přístup. Navrhovatel se dále dovolává zkreslení důkazů, které zjevně vyplývá z písemností ve spise, takže není nutné, aby Soudní dvůr provedl nové posouzení skutkového stavu a hodnocení důkazů.

46 Agentura Frontex tvrdí, že jediný důvod kasačního opravného prostředku je zjevně nepřípustný a v každém případě zjevně neopodstatněný.

47 Na prvním místě tvrdí, že první část jediného důvodu kasačního opravného prostředku je nepřípustná. Navrhovatel se především omezuje na to, že žádá o přezkoumání důkazů nebo o hodnocení důkazů předložených poprvé ve fázi kasačního opravného prostředku. Dále neuvádí zpochybněné body napadeného usnesení, když se dovolává porušení jak zásad upravujících důkazní břemeno, tak čl. 52 odst. 3 Listiny. Kromě toho navrhovatel předkládá jako právní otázky to, co představuje posouzení skutkového stavu. Tak je tomu v případě otázky, zda by mělo být v případě pochybnosti rozhodnuto ve prospěch navrhovatele ve smyslu judikatury ESLP. Agentura Frontex v tomto ohledu upřesňuje, že tato judikatura nemůže mít přednost před pravidlem statutu Soudního dvora Evropské unie, podle kterého je kasační opravný prostředek omezen na právní otázky. Konečně má agentura Frontex za to, že se navrhovatel v několika ohledech omezuje na zopakování argumentů formulovaných v prvním stupni.

48 V každém případě je tato část zčásti irelevantní a zčásti neopodstatněná. Především není nijak zpochybňováno, že článek Bellingcat jméno navrhovatele nezmiňuje a že grafická kvalita těchto videí je relativně špatná. Kromě toho údajná zkreslení nebo nesprávná posouzení nejsou nijak prokázána, jelikož z písemností ve spise zjevně nevyplývají. Dále je zpráva OLAF irelevantní, jelikož nijak neprokazuje, že je navrhovatel zachycen na fotografiích, které předložil. Konečně na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatel, Tribunál řádně zohlednil argumenty a důkazy předložené navrhovatelem.

49 Na druhém místě má agentura Frontex za to, že druhá část jediného důvodu kasačního opravného prostředku je rovněž nepřípustná. Navrhovatel se opírá o zprávu OLAF, která nebyla obsažena ve spisu v prvním stupni. Dále, pokud jde o zprávy JORA, neuvádí, které body napadeného usnesení na základě těchto zpráv zpochybňuje.

50 V každém případě je tato část neopodstatněná. V tomto ohledu má agentura Frontex za to, že navrhovatel nemůže zpochybnit závěr Tribunálu uvedený v bodě 14 napadeného usnesení, podle kterého byl dostatečně informován na základě písemností ve spise, ani zamítnutí žaloby jako zjevně neopodstatněné z právního hlediska, jak je stanoveno v bodě 62 tohoto usnesení, s odvoláním na zprávu OLAF, zprávy JORA nebo návrh navrhovatele na nařízení jednání, aby se mohl dostavit k Tribunálu.

51 Pokud jde o návrh navrhovatele podaný u Tribunálu na nařízení předložení úplné zprávy OLAF včetně jejích příloh, z rozsudku ze dne 16. července 2009, SELEX Sistemi Integrati v. Komise (C-481/07 P, EU:C:2009:461, bod 44), vyplývá, že Tribunál je jediným soudem, který může rozhodnout o případné nutnosti doplnit informace, které má k dispozici, nařízením organizačních procesních opatření nebo provedením důkazů, jejichž účelem však nemůže být

nahradit nečinnost žalobce při předkládání důkazů. V každém případě je tato zpráva irelevantní, jelikož navrhovatel neuvádí, že jeho jméno je v ní uvedeno nebo že uvedená zpráva umožňuje prokázat, že byl zachycen na fotografiích, které předložil v prvním stupni.

52 Pokud jde o návrh navrhovatele, aby bylo nařízeno jednání, aby mohl vystoupit jako svědek, má agentura Frontex za to, že navrhovatel nebere v úvahu, že je na Tribunálu, aby rozhodl, zda daná věc vyžaduje výslech svědka nebo nařízení jednání. Agentura Frontex upřesňuje, že jelikož navrhovatel nepředložil žádný důkaz prokazující, že je osobou dotčenou opatřeními přijatými řeckými orgány nebo zachycenou na fotografiích předložených v prvním stupni, nemůže mít Tribunál povinnost přijmout organizační procesní opatření nebo provést dokazování, neboť tato opatření by neumožnila poskytnout důkazy, jejichž předložení navrhovatel opomněl. Tribunál ani Soudní dvůr nemohou předpokládat, že navrhovatel byl údajným incidentem ze dne 28. a 29. dubna 2020 dotčen. Navrhovatel neuvádí ani to, jakým způsobem by jednání před Tribunálem umožnilo prokázat, že je jednou z osob zachycených na fotografiích nízké kvality předložených v prvním stupni.

Závěry Soudního dvora

K přípustnosti

53 Agentura Frontex na prvním místě zpochybňuje přípustnost jediného důvodu kasačního opravného prostředku v podstatě z důvodu, že navrhovatel dostatečně přesně neoznačil body napadeného usnesení, které zpochybňuje.

54 V tomto ohledu z čl. 256 odst. 1 druhého pododstavce SFEU, čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, jakož i čl. 168 odst. 1 písm. d) a čl. 169 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora vyplývá, že kasační opravný prostředek musí přesným způsobem uvádět kritizované body rozsudku, jehož zrušení je navrhováno, jakož i právní argumenty, kterými je tento návrh konkrétně podpořen, jinak je kasační opravný prostředek nebo předmětný důvod kasačního opravného prostředku nepřípustný (rozsudek ze dne 12. prosince 2024, DD v. FRA, C-680/22 P, EU:C:2024:1019, bod 99 a citovaná judikatura).

55 Tyto požadavky nesplňuje a musí být prohlášen za nepřípustný zejména důvod kasačního opravného prostředku, jehož argumentace není dostatečně jasná a přesná k tomu, aby Soudní dvůr mohl vykonat přezkum legality, zejména proto, že hlavní skutečnosti, o které se důvod kasačního opravného prostředku opírá, nevyplývají dostatečně uceleně a srozumitelně ze znění tohoto kasačního opravného prostředku, který je v tomto ohledu formulován nejasně a nejednoznačně. Soudní dvůr rovněž rozhodl, že jako zjevně nepřípustný musí být odmítnut kasační opravný prostředek, který nemá koherentní strukturu, omezuje se na všeobecná tvrzení a neobsahuje přesné odkazy na body napadeného rozhodnutí, které jsou údajně stiženy nesprávným právním posouzením (rozsudek ze dne 12. prosince 2024, DD v. FRA, C-680/22 P, EU:C:2024:1019, bod 100 a citovaná judikatura).

56 V projednávané věci navrhovatel ve svém jediném důvodu kasačního opravného prostředku uvedl důsledky údajných porušení zásad upravujících důkazní břemeno s ohledem na práva zaručená EÚLP a čl. 52 odst. 3 Listiny jednak na šetření projednávané věci Tribunálem a jednak na posouzení písemností ve spise v prvním stupni Tribunálem. Kromě toho v každé části tohoto důvodu navrhovatel uvedl body napadeného usnesení, které mají být stiženy dovolávanými nesprávnými právními posouzeními. Z toho vyplývá, že základní prvky, o které se tento důvod

opírá, vyplývají dostatečně uceleně a srozumitelně ze znění kasačního opravného prostředku a že argumentace navrhovatele je dostatečně jasná a přesná, aby Soudnímu dvoru umožnila vykonat přezkum legality.

57 Námitka nepřípustnosti založená na nedostatečném určení napadených bodů napadeného usnesení musí být tudíž zamítnuta.

58 Na druhém místě agentura Frontex tvrdí, že kasační opravný prostředek je nepřípustný, jelikož se v něm navrhovatel pokouší prezentovat jako právní otázky skutkové okolnosti a žádá Soudní dvůr, aby provedl nové posouzení skutkového stavu nebo důkazů. Agentura Frontex zejména tvrdí, že otázka pochybnosti, při jejíž existenci by mělo být rozhodnuto ve prospěch navrhovatele, je skutkovou otázkou a že poznatky vyplývající z judikatury ESLP týkající se důkazního břemene, které nesou žadatelé o azyl ve věcech vyhoštění, nemohou převážit nad pravidlem statutu Soudního dvora Evropské unie, podle kterého je kasační opravný prostředek omezen na právní otázky.

59 V tomto ohledu z článku 256 SFEU a čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že se kasační opravný prostředek omezuje na právní otázky. Ke zjištění a posouzení relevantních skutkových okolností, jakož i k hodnocení důkazů je příslušný pouze Tribunál. Posouzení tohoto skutkového stavu a hodnocení těchto důkazů tedy nepředstavuje, s výhradou případu, kdy by došlo k jejich zkreslení, právní otázku, která jako taková podléhá přezkumu Soudního dvora v rámci řízení o kasačním opravném prostředku [rozsudek ze dne 10. září 2024, Google a Alphabet v. Komise (Google Shopping), C-48/22 P, EU:C:2024:726, bod 61 a citovaná judikatura].

60 Nicméně otázka, zda s ohledem na judikaturu ESLP a čl. 52 odst. 3 Listiny musí být pravidla týkající se důkazního břemene použitelná na osoby nacházející se v takové situaci, jako je situace navrhovatele, upravena tak, aby v případě pochybností bylo rozhodnuto ve prospěch těchto osob, je otázkou právní. Otázka rozložení důkazního břemene totiž, i když může mít vliv na skutková zjištění učiněná Tribunálem, představuje právní otázku (rozsudek ze dne 6. ledna 2004, BAI a Komise v. Bayer, C-2/01 P a C-3/01 P, EU:C:2004:2, bod 61).

61 Kromě toho navrhovatel ve svém kasačním opravném prostředku konkrétně odůvodňuje zkreslení, kterých se měl Tribunál dopustit. Tvrzená zkreslení tedy neodpovídají žádosti o nové posouzení skutkového stavu nebo hodnocení důkazů.

62 Z toho vyplývá, že námitka nepřípustnosti založená na prezentaci skutkových okolností jako právních otázek musí být rovněž zamítnuta.

63 Na třetím místě v rozsahu, v němž agentura Frontex zpochybňuje přípustnost kasačního opravného prostředku a tvrdí, že se navrhovatel omezuje na opakování argumentů vznesených v prvním stupni, z judikatury Soudního dvora zajisté vyplývá, že kasační opravný prostředek nemůže pouze opakovat žalobní důvody a argumenty, které již byly uplatněny před Tribunálem, aniž by byly předloženy argumenty směřující k prokázání, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení (rozsudek ze dne 26. června 2025, Mainova v. Komise, C-484/23 P, EU:C:2025:482, bod 56 a citovaná judikatura). V projednávané věci však navrhovatel konkrétně předložil argumenty směřující k prokázání toho, že se Tribunál v napadeném usnesení dopustil nesprávného právního posouzení, takže tato námitka nepřípustnosti musí být zamítnuta.

64 S ohledem na výše uvedené úvahy je kasační opravný prostředek navrhovatele přípustný.

K věci samé

65 Navrhovatel v podstatě tvrdí, že Tribunál porušil zásady upravující důkazní břemeno, zkreslil důkazy a dopustil se nesprávné právní kvalifikace skutkového stavu, když rozhodl, že důkazy, které předložil, jsou zjevně nedostatečné k tomu, aby přesvědčivě prokázaly jeho přítomnost a zapojení do údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020, takže neprokázal skutečnou existenci újmy, které se dovolává, a tudíž splnění podmínky týkající se skutečné existence škody, které podléhá vznik mimosmluvní odpovědnosti Unie za jednání agentury Frontex.

– Úvodní poznámky

66 Na prvním místě je třeba připomenout, že agentura Frontex je unijní agenturou zřízenou nařízením č. 2007/2004 za účelem zlepšení integrovaného systému řízení vnějších hranic Unie, které je nyní upraveno v čl. 77 odst. 1 písm. c) SFEU. Z článku 7 odst. 1 a 4 nařízení 2019/1896 vyplývá, že i když agentura Frontex a vnitrostátní orgány odpovědné za správu hranic nesou v tomto ohledu sdílenou odpovědnost, agentura Frontex plně odpovídá za všechna rozhodnutí, která přijímá, a za všechny činnosti, za něž je výhradně odpovědná podle tohoto nařízení.

67 Článek 97 odst. 4 nařízení 2019/1896 stanoví – podobně jako čl. 340 druhý pododstavec SFEU, jehož je konkrétním vyjádřením – že v případě mimosmluvní odpovědnosti nahradí agentura Frontex v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států veškerou újmu způsobenou jejími útvary nebo jejími pracovníky při výkonu jejich povinností. V důsledku toho je v projednávané věci relevantní judikatura Soudního dvora týkající se tohoto ustanovení Smlouvy o FEU.

68 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že vznik mimosmluvní odpovědnosti Unie podle čl. 340 druhého pododstavce SFEU je vázán na splnění souboru podmínek, kterými jsou dostatečně závažné porušení právní normy, jejímž cílem je přiznat práva jednotlivcům, skutečná existence škody a příčinné souvislosti mezi porušením povinnosti ze strany původce jednání a škodou způsobenou poškozeným osobám (viz rozsudky ze dne 5. března 1996, Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, EU:C:1996:79, bod 51, a ze dne 5. března 2024, Kočner v. Europol, C-755/21 P, EU:C:2024:202, bod 117 a citovaná judikatura).

69 Z této judikatury rovněž vyplývá, že není-li jedna z těchto podmínek splněna, musí být žaloba v plném rozsahu zamítnuta, a není nutné zkoumat ostatní podmínky mimosmluvní odpovědnosti Unie, a že unijní soud není povinen zkoumat tyto podmínky v pevně určeném pořadí (rozsudek ze dne 21. prosince 2023, United Parcel Service v. Komise, C-297/22 P, EU:C:2023:1027, bod 61 a citovaná judikatura).

70 Pokud jde konkrétně o druhou z těchto podmínek týkající se skutečné existence škody, ta vyžaduje, aby škoda, jejíž náhrada se požaduje, byla skutečná a určitá (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. října 2014, Giordano v. Komise, C-611/12 P, EU:C:2014:2282, bod 36 a citovaná judikatura).

71 Na druhém místě, pokud jde o pravidla v oblasti důkazního břemene a provádění důkazů týkající se vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie podle čl. 340 druhého pododstavce SFEU, je v zásadě na účastníku řízení, který se této odpovědnosti dovolává, aby prostřednictvím přesvědčivých důkazů prokázal, že podmínky pro vznik této odpovědnosti jsou splněny. Tento účastník řízení je tedy zejména povinen předložit důkazy o existenci i rozsahu škody, kterou uplatňuje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. prosince 2024, Nemea Bank v. ECB a další, C-181/22 P,

EU:C:2024:1020, bod 60 a citovaná judikatura). Za tímto účelem se může uvedený účastník řízení dovolávat důkazů v jakékoli formě, jelikož zásadou unijního práva je volné hodnocení důkazů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. prosince 2024, DD v. FRA, C-130/22 P, EU:C:2024:1018, bod 92 a citovaná judikatura).

72 Při výkonu pravomoci, kterou článek 268 SFEU ve spojení s čl. 256 odst. 1 SFEU svěřuje Tribunálu k rozhodování v prvním stupni o sporech týkajících se náhrady škody podle čl. 340 druhého a třetího pododstavce SFEU a Soudnímu dvoru k rozhodování o těchto sporech v řízení o kasačním opravném prostředku, však unijní soud musí zajistit účinnou soudní ochranu jednotlivců.

73 Žaloba na náhradu škody podle článku 268 SFEU musí být totiž chápána s ohledem na celý systém soudní ochrany jednotlivců zavedený Smlouvami a přispívá k účinnosti této ochrany (rozsudek ze dne 6. října 2020, Bank Refah Kargaran v. Rada, C-134/19 P, EU:C:2020:793, bod 34 a citovaná judikatura).

74 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z článku 2 SEU vyplývá, že Unie je založena zejména na hodnotách rovnosti a právního státu. Samotná existence účinného soudního přezkumu za účelem zajištění dodržování ustanovení unijního práva je přitom existenci takového právního státu inherentní (viz rozsudek ze dne 25. června 2020, SATCEN v. KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, bod 58 a citovaná judikatura).

75 Článek 47 Listiny, který je potvrzením zásady účinné soudní ochrany, ostatně podle svého prvního pododstavce vyžaduje, aby každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, měl za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem (rozsudek ze dne 6. října 2020, Bank Refah Kargaran v. Rada, C-134/19 P, EU:C:2020:793, bod 36 a citovaná judikatura).

76 Kromě toho je třeba připomenout, jak vyplývá z preambule rozhodnutí Rady 88/591/ESUO, EHS, Euratom ze dne 24. října 1988 o zřízení Soudu prvního stupně Evropských společenství (Úř. věst. 1988, L 319, s. 1; Zvl. vyd. 01/01, s. 181), že Tribunál byl vytvořen pro zachování kvality a výkonnosti soudního přezkumu v právním řádu Společenství, nyní unijním právním řádu. Tato preambule v tomto ohledu upřesňuje, že přiznání pravomoci Tribunálu rozhodovat v prvním stupni o žalobách vyžadujících bližší zkoumání složitých skutečností, čímž se zřídí druhý stupeň soudního řízení, zlepší soudní ochranu zájmů jednotlivců.

77 V důsledku toho nemůže uplatňování pravidel týkajících se důkazního břemene a provádění důkazů ze strany Tribunálu narušit účinnost soudní ochrany práv, která jsou jednotlivcům přiznána unijním právem. Takové uplatňování zejména nesmí vést k tomu, že by účastníku řízení bylo uloženo nadměrné důkazní břemeno, které by nebylo možné splnit (*probatio diabolica*), nebo ke zpochybnění zásady rovnosti zbraní, která znamená, jak rozhodl Soudní dvůr, povinnost dát každému účastníku řízení přiměřenou možnost prezentovat svoji věc včetně důkazů za podmínek, které ho nestaví do jasně nevýhodnější situace oproti jeho protivníkovi (rozsudek ze dne 17. listopadu 2022, Harman International Industries, C-175/21, EU:C:2022:895, bod 62 a citovaná judikatura).

78 Při uplatňování těchto pravidel tak musí Tribunál zajistit plné dodržování práva na účinný procesní prostředek zaručeného článkem 47 Listiny s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem věci, která mu byla předložena. Pokud se s ohledem na tyto okolnosti ukáže, že uplatnění uvedených pravidel klade na jednoho z účastníků řízení nadměrně obtížné, ba dokonce nemožné důkazní břemeno, je nutné tato pravidla upravit.

79 Na třetím místě je třeba připomenout, že Tribunálu byly svěřeny pravomoci za účelem přípravy řízení a provádění dokazování ve věcech, které mu byly předloženy. Podle článků 88 a 89 svého jednacího řádu totiž Tribunál může přijmout organizační procesní opatření, jejichž cílem je zajistit za nejlepších možných podmínek přípravu věcí pro rozhodování, průběh řízení a řešení sporů. Jak vyplývá z článku 24 statutu Soudního dvora Evropské unie, použitelného na Tribunál na základě článku 53 tohoto statutu, ve spojení s článkem 89 jednacího řádu Tribunálu, Tribunál může přijmout opatření spočívající zejména v tom, že vyzve účastníky řízení, aby předložili veškeré dokumenty a poskytli veškeré informace, které pokládá za žádoucí. Článek 91 tohoto jednacího řádu umožňuje Tribunálu provést dokazování, mezi něž patří zejména předvolání účastníků řízení, vyžádání si údajů nebo jakýchkoli podkladů týkajících se dané věci od účastníka řízení. Kromě toho podle článků 26 až 30 statutu Soudního dvora Evropské unie, použitelných na Tribunál na základě článku 53 tohoto statutu, ve spojení s články 93 až 95 jednacího řádu Tribunálu, může Tribunál vyslechnout svědky pod přísahou. A konečně, v průběhu jednání umožňuje článek 32 statutu Soudního dvora Evropské unie, který se na Tribunál vztahuje na základě článku 53 tohoto statutu, Tribunálu vyslechnout účastníky řízení a svědky.

80 Ačkoli je na Tribunálu, aby rozhodl o nutnosti uplatnit tyto pravomoci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. ledna 2016, Heli-Flight v. EASA, C-61/15 P, EU:C:2016:59, bod 94 a citovaná judikatura), Tribunál musí tyto pravomoci vykonávat v plném souladu s požadavky vyplývajícími z článku 47 Listiny. Pokud tedy použití pravidel týkajících se důkazního břemene a provádění dokazování výjimečně neumožňuje zajistit účinnou soudní ochranu navrhovatele, musí Soudní dvůr za účelem zajištění této ochrany, která je v Unii jakožto společenství práva zásadní, využít stejné pravomoci k doplnění informací, které má k dispozici ve věci, která mu byla předložena.

81 Tribunál tak nemůže pouze zamítnout tvrzení žalující strany z důvodu nedostatečných důkazů, když je na něm, zejména tím, že vyhoví návrhu těchto účastníků řízení na nařízení provedení důkazů, jako je předložení dokumentů, aby odstranil nejistotu, která může existovat ohledně správnosti těchto tvrzení, nebo aby vysvětlil důvody, proč takový dokument nemůže být v žádném případě a bez ohledu na svůj obsah relevantní pro řešení sporu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. března 1999, Ufex a další v. Komise, C-119/97 P, EU:C:1999:116, body 110 a 111, jakož i usnesení ze dne 4. října 2007, Olsen v. Komise, C-320/05 P, EU:C:2007:573, bod 64).

82 Ve stejném duchu vyplývá z ustálené judikatury Tribunálu, že se Tribunál podílí na hledání důkazů ve prospěch žalobce v rámci organizačních procesních opatření ve výjimečných případech, kdy žalobce tyto důkazy skutečně potřebuje k podpoře své argumentace a naráží na potíže s přístupem k nim nebo na odmítnutí přístupu k nim (v tomto smyslu viz rozsudky Tribunálu ze dne 25. září 2002, Ajour a další v. Komise, T-201/00 a T-384/00, EU:T:2002:224, bod 75; ze dne 16. října 2013, TF1 v. Komise, T-275/11, EU:T:2013:535, bod 116, a ze dne 11. prosince 2014, van der Aat a další v. Komise, T-304/13 P, EU:T:2014:1055, bod 61, jakož i usnesení Tribunálu ze dne 4. února 2005, Aguar Fernandez a další v. Komise, T-20/04, EU:T:2005:35, bod 36).

83 Aby Tribunál mohl zasáhnout do shromažďování důkazů, musí účastník řízení, který o to žádá, předložit alespoň minimum důkazů prokazujících užitečnost tohoto zásahu pro potřeby řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. července 2011, Diputación Foral de Vizcaya a další v. Komise, C-474/09 P až C-476/09 P, EU:C:2011:522, bod 92 a citovaná judikatura).

84 Soudnímu dvoru přísluší, aby v rámci kasačního opravného prostředku zpochybňujícího to, že Tribunál použil pravidla týkající se důkazního břemene a provádění důkazů, ověřil, zda Tribunál splnil povinnosti uvedené v bodech 78 a 80 tohoto rozsudku v plném souladu s požadavky vyplývajícími z článku 47 Listiny.

85 Právě s ohledem na tato úvodní upřesnění je třeba zkoumat, zda Tribunál v projednávané věci porušil svou povinnost upravit pravidla týkající se důkazního břemene a provádění důkazů za účelem zajištění účinné soudní ochrany.

– K nezbytnosti úpravy důkazního břemene

86 V bodě 39 napadeného usnesení měl Tribunál za to, že důkazy předložené navrhovatelem jsou zjevně nedostatečné k tomu, aby přesvědčivě prokázaly jeho přítomnost a zapojení do údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020.

87 Za účelem určení, zda, jak tvrdí navrhovatel, je tato úvaha stižena nesprávným právním posouzením z důvodu, že Tribunál nezohlednil nezbytnost úpravy důkazního břemene s ohledem na zvláštní okolnosti jeho žaloby na určení mimosmluvní odpovědnosti vůči Unii za újmu, která mu údajně vznikla v souvislosti s údajným porušením čl. 46 odst. 4 a 5 nařízení 2019/1896 a jeho základních práv vyplývajících z článků 1, 2, 3, 4, 6, 18, 19 a 21 Listiny ze strany agentury Frontex v rámci tohoto údajného incidentu, je třeba uvést, že tato žaloba vykazuje následující zvláštnosti.

88 Zaprvé uvedený údajný incident spočíval v operaci vyhoštění osob, které stejně jako navrhovatel uprchly ze své země původu, z území Unie po moři do třetího státu, aniž by těmto osobám byla dána možnost podat žádost o mezinárodní ochranu na tomto území. Taková operace nuceného navracení se přitom vyznačuje velkou zranitelností osob, na které se vztahuje, jakož i neexistencí identifikace a individuálního zacházení s těmito osobami ze strany orgánů. Kromě toho se uvedené osoby v rozhodné době nacházejí v situaci, která jim umožňuje pouze velmi obtížně shromáždit důkazy za účelem prokázání takových skutečností, či dokonce vylučuje jakoukoli možnost v tomto ohledu, zejména pokud vnitrostátní orgány zabavily telefony uvedených osob.

89 Zadruhé, jak vyplývá z bodu 10 napadeného usnesení, v době údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020 probíhaly v zeměpisné oblasti, kde k tomuto údajnému incidentu mělo dojít, dvě operativní činnosti agentury Frontex, a to zásah rychlé reakce na hranicích v Egejském moři a společná operace „Poseidon“.

90 Jak přitom vyplývá z článků 1 a 4 nařízení 2019/1896, agentura Frontex je unijní agenturou, která spolu s vnitrostátními orgány uvedenými v tomto článku 4 tvoří Evropskou pohraniční a pobřežní stráž, která je pověřena zajišťováním evropské integrované správy hranic na vnějších hranicích s cílem účinně tyto hranice v plném souladu se základními právy spravovat a zvýšit účinnost návratové politiky Unie.

91 Zejména, z bodu 3 odůvodnění nařízení 2019/1896 vyplývá, že agentuře Frontex byly za tímto účelem svěřeny rozšířené úkoly a pravomoci v oblasti ochrany vnějších hranic Unie, které jsou, jak uvádí bod 24 odůvodnění tohoto nařízení, vyváženy posílenými zárukami v oblasti základních práv a větší mírou odpovědnosti této agentury.

92 Podle čl. 5 odst. 3 nařízení 2019/1896 tak agentura Frontex usnadňuje a zvyšuje účinnost uplatňování opatření Unie, která se týkají správy vnějších hranic a navracení. Článek 7 odst. 4 tohoto nařízení v tomto ohledu upřesňuje, že agentura Frontex podporuje uplatňování těchto opatření posilováním, posuzováním a koordinací činností členských států a poskytováním technické a operativní pomoci při provádění uvedených opatření. Kromě toho čl. 10 odst. 1 písm. a), b) a g) uvedeného nařízení stanoví, že agentura Frontex zejména monitoruje migrační toky a provádí analýzu rizik, která zahrnuje všechny aspekty integrované správy hranic, monitoruje operativní potřeby členských států související s prováděním navracení, včetně shromažďování operativních údajů a pomáhá členským státům za okolností vyžadujících zvýšenou technickou a operativní pomoc na vnějších hranicích koordinací a organizováním společných operací s přihlédnutím k tomu, že některé situace mohou představovat humanitární nouzi a vyžadovat záchranné operace na moři v souladu s právem Unie a mezinárodním právem.

93 Jak uvádí bod 103 odůvodnění nařízení 2019/1896, toto nařízení zároveň dodržuje základní práva a ctí zásady uznané v článcích 2 a 6 SEU a v Listině. Článek 5 odst. 4 uvedeného nařízení tak stanoví, že agentura Frontex přispívá k uplatňování *acquis* Unie v oblasti základních práv, zejména Listiny, na vnějších hranicích a čl. 10 odst. 1 písm. e) téhož nařízení svěřuje agentuře Frontex úkol sledovat dodržování základních práv při všech svých činnostech na vnějších hranicích a při návratových operacích.

94 Článek 80 odst. 1 a 2 nařízení 2019/1896 v tomto ohledu upřesňuje, že Evropská pohraniční a pobřežní stráž při plnění svých úkolů podle tohoto nařízení zaručuje ochranu základních práv v souladu s relevantním právem Unie, zejména Listinou, a relevantním mezinárodním právem, včetně Úmluvy o právním postavení uprchlíků, podepsané v Ženevě dne 28. července 1951 [*Recueil des traités des Nations unies*, sv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], a protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků, uzavřeného v New Yorku dne 31. ledna 1967, Úmluvy o právech dítěte přijatou Valným shromážděním OSN dne 20. listopadu 1989 [*Recueil des traités des Nations unies*, sv. 1577, s. 3, č. 27531 (1990)] a závazků týkajících se přístupu k mezinárodní ochraně, zejména zásady nenavracení. Konkrétně dbá na to, aby při plnění svých úkolů nikdo nebyl v rozporu se zásadou nenavracení nucen vystoupit v určité zemi, nucen do ní vstoupit nebo být do ní dopraven nebo jinak předán nebo navrácen orgánům této země.

95 Pokud jde o technickou a operativní pomoc v oblasti navracení, čl. 48 odst. 1 písm. a) bod i) nařízení 2019/1896 ve spojení s bodem 81 odůvodnění tohoto nařízení upřesňuje, že tato pomoc musí být poskytována při plném dodržování základních práv a zahrnuje zjišťování totožnosti státních příslušníků třetích zemí, na které se vztahuje řízení o navrácení, a jiné přednávratové činnosti členských států.

96 Vzhledem ke svým úkolům v oblasti dohledu, shromažďování operačních údajů, pomoci orgánům členských států a své povinnosti přispívat k uplatňování *acquis* Unie v oblasti základních práv na vnějších hranicích Unie může agentura Frontex v zásadě disponovat relevantními informacemi, které dokládají existenci nuceného navracení.

97 Tato agentura může takové informace mít tím spíše, pokud jde o zeměpisné oblasti, v nichž se podílí na konkrétních operativních činnostech, jako jsou v tomto případě zásah rychlé reakce na hranicích v Egejském moři a společná operace „Poseidon“, uvedené v bodě 89 tohoto rozsudku, které probíhaly v době a v zeměpisné oblasti údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020.

98 Jak totiž vyplývá z čl. 36 odst. 2 písm. a), b) a e), čl. 37 odst. 1 až 3, čl. 38 odst. 2 a čl. 39 odst. 5 a 8 nařízení 2019/1896, výkonnému řediteli agentury Frontex přísluší posoudit, schvalovat a koordinovat takové operativní činnosti a společně s hostitelským členským státem a po konzultaci se zúčastněnými členskými státy vypracovat operační plán pro tyto činnosti.

99 V souladu s čl. 38 odst. 3 písm. d), i) a l) tohoto nařízení je přitom operační plán závazný jak pro agenturu Frontex, tak pro tyto členské státy, pokud jde zejména o popis úkolů, režim podávání zpráv a hodnocení, a obecné pokyny o tom, jak mají být během této operativní činnosti chráněna základní práva.

100 Agentura Frontex je zejména povinna dbát na dodržování základních práv při operativním provádění koordinátory, kteří podle čl. 44 odst. 1 a odst. 3 písm. b) a d) uvedeného nařízení mají za úkol kontrolovat správné provádění operačního plánu a podávat výkonnému řediteli zprávy v případech, kdy povely vydané hostitelským státem jednotkám nejsou v souladu s operačním plánem, zejména pokud jde o základní práva.

101 Kromě toho podle čl. 46 odst. 4 téhož nařízení výkonný ředitel agentury Frontex pozastaví nebo ukončí činnost agentury Frontex, pokud se domnívá, že byla porušena základní práva či závazky týkající se mezinárodní ochrany ve vztahu k dotčené činnosti a že jsou tato porušení závažná nebo mohou přetrvávat.

102 Mimoto povinnost přispívat k uplatňování *acquis* Unie v oblasti základních práv na vnějších hranicích Unie, která vyplývá z ustanovení uvedených v předchozím bodě i v bodech 93 až 95 tohoto rozsudku, ukládá agentuře Frontex povinnost usilovně spolupracovat při jakémkoli správním šetření nebo soudním řízení týkajícím se údajného porušení těchto základních práv na vnějších hranicích Unie.

103 Zatřetí je třeba uvést, že žaloba na určení mimosmluvní odpovědnosti podle článku 268 SFEU může představovat jediný procesní prostředek, který může dostatečně zaručit soudní ochranu před unijním soudem proti agentuře Frontex.

104 S ohledem na tyto zvláštnosti žaloby na určení mimosmluvní odpovědnosti směřující proti Unii z důvodu údajných protiprávností, jichž se dopustila agentura Frontex v souvislosti s operací nuceného navracení do třetí země, ve vztahu k níž se osoby, jako je navrhovatel, domnívají být oběťmi, nelze od těchto osob požadovat, aby předložily přesvědčivé důkazy o průběhu této operace a o své přítomnosti při ní.

105 Jak totiž v podstatě rovněž uvedl generální advokát v bodě 52 svého stanoviska, neexistence úpravy důkazního břemene, které nesou uvedené osoby, by mohla představovat překážku téměř pro všechny žaloby obětí operace nuceného navracení proti agentuře Frontex z důvodu údajně protiprávních činností spáchaných touto agenturou, čímž by této agentuře byla přiznána faktická imunita, a byla by tak ohrožena účinná ochrana základních práv těchto obětí, jak jsou zakotvena zejména v článcích 18 a 19 a 47 Listiny.

106 Pokud tedy osoby tvrdí, že se staly obětí operace nuceného navracení, vyžaduje plné dodržení práva na účinný procesní prostředek, zaručeného článkem 47 Listiny, aby těmto osobám stačilo předložit *prima facie* důkaz o průběhu této operace, na níž se podílí agentura Frontex, a o jejich přítomnosti během ní.

107 Tento závěr je v souladu s judikaturou ESLP.

108 Podle čl. 52 odst. 3 Listiny musí Soudní dvůr jako minimální úroveň ochrany zohlednit práva zaručená EÚLP, která odpovídají právům zakotveným v Listině (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. dubna 2025, Alchaster II, C-743/24, EU:C:2025:230, bod 24). Soudní dvůr tedy musí dbát na to, aby jím podaný výklad článku 47 Listiny, jehož první a druhý pododstavec odpovídají čl. 6 odst. 1 a článku 13 EÚLP, zajišťoval úroveň ochrany, která bude v souladu s úrovní, jež je zaručena v těchto ustanoveních EÚLP, tak jak je vykládá ESLP (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. září 2024, KS a další v. Rada a další, C-29/22 P a C-44/22 P, EU:C:2024:725, bod 77 a citovaná judikatura).

109 ESLP přitom v kontextu hromadného vyhoštění migrantů opakovaně rozhodl, že pokud je jádrem stížnosti stěžovatele neexistence identifikace a individuálního přístupu ze strany státních orgánů, může se stěžovatel omezit na předložení *prima facie* důkazu ve prospěch své verze skutkového stavu. K tomuto účelu stačí, aby stěžovatel poskytl podrobný, konkrétní a soudržný popis dotčených událostí (viz zejména ESLP, 13. února 2020, N. D. a N. T. v. Španělsko, CE:ECHR:2020:0213JUD000867515, bod 85; ESLP, 18. listopadu 2021, M.H a další v. Chorvatsko, CE:ECHR:2021:1118JUD001567018, bod 268, jakož i ESLP, 7. ledna 2025, A. R.E v. Řecko, CE:ECHR:2025:0107JUD001578321, bod 214).

110 Z toho vyplývá, že se Tribunál v bodě 39 napadeného usnesení dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že je třeba posoudit, zda navrhovatel předložil přesvědčivé důkazy o své přítomnosti a zapojení do údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020, a nikoli zkoumat, zda navrhovatel předložil *prima facie* důkaz o této přítomnosti a tomto zapojení.

111 Toto nesprávné právní posouzení nutně postihlo hodnocení důkazů předložených navrhovatelem provedené Tribunálem v bodech 40 až 57 napadeného usnesení, jelikož toto hodnocení bylo provedeno s ohledem na příliš vysoký důkazní standard.

112 I když toto nesprávné právní posouzení postačuje ke zrušení napadeného usnesení, je na Soudním dvoru, aby za účelem zajištění plného dodržení požadavků vyplývajících z článku 47 Listiny posoudil na základě zjištění Tribunálu, zda navrhovatel předložil *prima facie* důkaz o své přítomnosti a zapojení do údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020.

– *K existenci* prima facie *důkazu*

113 V bodě 37 napadeného usnesení Tribunál uvedl, že za účelem prokázání své přítomnosti a zapojení do údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020 se navrhovatel opírá na prvním místě o své vlastní svědectví, na druhém místě o článek Bellingcat a na třetím místě o čtyři fotografie, které jsou barevnými snímky obrazovky vycházejícími z videí obsažených v tomto článku.

114 Za účelem určení, zda tyto důkazy uplatněné a předložené navrhovatelem mohou být považovány za dostatečné k předložení *prima facie* důkazu o jeho přítomnosti a zapojení do údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020, je třeba především uvést, jak správně připomněl Tribunál

v bodech 31 a 32 napadeného usnesení, že logickým důsledkem zásady volného provádění důkazů je zásada volného hodnocení důkazů. Na základě posledně uvedené zásady je jediným relevantním kritériem pro posouzení důkazní hodnoty řádně předložených důkazů jejich věrohodnost (rozsudek ze dne 26. září 2018, Infineon Technologies v. Komise, C-99/17 P, EU:C:2018:773, bod 65 a citovaná judikatura).

115 Pokud jde v první řadě o písemné svědectví navrhovatele, je třeba připomenout, že posouzení jeho důkazní síly vyžaduje ověření věrohodnosti tohoto svědectví a důvěryhodnosti informací v něm obsažených, zejména s přihlédnutím k okolnostem, za nichž bylo uvedené svědectví vypracováno, jakož i komu je určeno, a zvážení, zda se vzhledem ke svému obsahu jeví jako rozumné a důvěryhodné [obdobně viz usnesení ze dne 12. června 2019, OY v. Komise, C-816/18 P, EU:C:2019:486, bod 4 (bod 6 stanoviska generálního advokáta P. Pikamäe)].

116 Zejména svědectví navrhovatele nelze odmítnout jako svědectví s malou důkazní hodnotou, aniž by byly zohledněny všechny důkazy předložené v dané věci.

117 Z toho vyplývá, že se Tribunál v bodech 33 a 40 napadeného usnesení dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že svědectví samotného navrhovatele má zpravidla pouze malou důkazní hodnotu.

118 Jak vyplývá ze zjištění uvedených v bodech 36 a 37 tohoto usnesení, navrhovatel ve svém písemném svědectví připojeném k žalobě před Tribunálem poskytl podrobný a soudržný popis svého přeplutí na ostrov Samos, přičemž rovněž potvrdil, že k tomuto přeplutí došlo v dubnu 2020, a operace nuceného vrácení, jehož byl údajně obětí po příjezdu na tento ostrov.

119 Na základě těchto zjištění měl přitom Tribunál dospět k závěru, že písemné svědectví navrhovatele bylo dostatečně podrobné, konkrétní a soudržné k tomu, aby představovalo *prima facie* důkaz o tom, že navrhovatel byl v dubnu 2020 skutečně obětí nuceného navracení z ostrova Samos.

120 Posouzení Tribunálu v bodě 41 napadeného usnesení, podle kterého toto svědectví obsahuje několik prohlášení, která nejsou dostatečně přesná, pokud jde o základní skutkové okolnosti, neumožňuje dospět k závěru, že takové svědectví nepředstavuje *prima facie* důkaz.

121 V tomto ohledu z bodu 41 napadeného usnesení vyplývá, že Tribunál za účelem odůvodnění tohoto posouzení uvedl, že navrhovatel v odpovědi na otázku, zda si vzpomíná datum, kdy uskutečnil cestu do Evropy, tvrdil, že si skutečně nevzpomíná na toto datum, ale že se domníval, že tomu tak bylo v dubnu, a dále prohlásil, že byl součástí skupiny 22 osob během údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020, ale že ve svém svědectví neoznačil žádnou z těchto dalších osob a nepředložil žádné svědectví od uvedených osob.

122 Avšak pouhá skutečnost, že si osoba, která tvrdí, že byla obětí nuceného navracení, nepamatuje přesné datum, kdy se vydala na cestu do Evropy, a není schopna přesně identifikovat ostatní oběti této operace ani předložit jejich svědectví, zjevně nestačí k tomu, aby byla zpochybněna důkazní hodnota svědectví této osoby pro účely určení, zda představuje *prima facie* důkaz.

123 Jak totiž vyplývá z bodů 109 a 115 tohoto rozsudku, tato důkazní hodnota závisí pouze na podrobné, konkrétní a soudržné povaze tvrzení uvedených v tomto svědectví a na věrohodnosti informace, která je v něm obsažena.

124 Pokud jde na druhém místě o článek Bellingcat, je třeba uvést, že tento článek upravuje, jak vyplývá ze zjištění uvedených v bodech 50 a 53 až 55 napadeného usnesení, příjezd skupiny osob po moři na ostrov Samos dne 28. dubna 2020, nucené navracení těchto osob řeckými orgány na provizorním plavidle bez motoru a jejich převzetí tureckou pobřežní stráží následující den na volném moři. Obsah tohoto článku se tedy shoduje se svědectvím navrhovatele.

125 Toto konstatování není zpochybněno posouzeními Tribunálu uvedenými v bodě 55 napadeného usnesení, podle nichž v podstatě jednak údaje uvedené v tomto článku, pokud jde o datum a místo v něm uvedených skutečností, nejsou dostatečně přesné, a jednak zdroje, na nichž jsou založena zjištění autorů uvedeného článku, nemohly být ověřeny. I když tato posouzení mohou prokázat, že článek Bellingcat nelze považovat za přesvědčivý důkaz údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020, nemohou tento článek zbavit veškeré důkazní síly, a tudíž mu bránit v tom, aby byl považován za potvrzující *prima facie* důkaz, který představuje písemné svědectví navrhovatele.

126 Pokud jde na třetím místě o čtyři fotografie pocházející z článku Bellingcat, Tribunál měl v bodě 48 napadeného usnesení za to, že navrhovatel v nich není snadno identifikovatelný ani jasně rozpoznatelný, a že tudíž tyto fotografie nemohou prokázat, že osoba uvedená na těchto fotografiích je totožná s osobou uvedenou v cestovním pase navrhovatele. I za předpokladu, že by tomu tak bylo, je přitom třeba konstatovat, že tato posouzení Tribunálu nemají vliv na skutečnost, že písemné svědectví navrhovatele, které podrobně, konkrétně a soudržně popisuje nucené navracení, jehož se údajně stal obětí v dubnu 2020, když přicestoval na ostrov Samos a které je potvrzeno článkem Bellingcat, představuje *prima facie* důkaz ve smyslu bodu 106 tohoto rozsudku.

127 Kromě toho *prima facie* důkaz předložený navrhovatelem, pokud jde o jeho přítomnost a zapojení do údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020, není zpochybněn argumentací agentury Frontex, uvedenou v bodě 38 napadeného usnesení, podle které jí nebyl oznámen žádný incident a neobdržela žádnou informaci o tomto údajném incidentu. Vzhledem ke své povinnosti zajistit dodržování základních práv a k informacím, které měla k dispozici, zejména v souvislosti se zásahem rychlé reakce na hranicích v Egejském moři a společnou operací „Poseidon“, nemůže tato agentura bez dalších podrobností tvrdit, že o údajném incidentu nevěděla.

128 Vzhledem k tomu, že navrhovatel nemusel předložit přesvědčivý důkaz, ale pouze *prima facie* důkaz o své přítomnosti a zapojení do údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020, je třeba konstatovat, že důkazy předložené a uplatněné navrhovatelem, které tvoří soubor soudržných důkazů, byly dostatečné k předložení takového *prima facie* důkazu.

– K povinnosti Tribunálu pokračovat v řízení a projednat věc

129 Ze zjištění uvedených v bodech 110 a 128 tohoto rozsudku vyplývá, že se Tribunál v bodech 13, 14, 61 a 62 napadeného usnesení dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že jelikož navrhovatel neprokázal skutečnou existenci újmy, musí být jeho žaloba podle článku 126 jednacího řádu Tribunálu zamítnuta jako po právní stránce zjevně zcela neopodstatněná, aniž je třeba pokračovat v řízení.

130 Bez ohledu na důkazní hodnotu důkazů předložených navrhovatelem se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že skutečnost, že navrhovatel neprokázal skutečnou existenci újmy, odůvodňuje zamítnutí jeho žaloby na určení mimosmluvní odpovědnosti jako po právní stránce zjevně zcela neopodstatněnou na základě tohoto článku 126.

131 Dále, s ohledem zaprvé na zvláštnosti sporu uvedené v bodech 88 až 103 tohoto rozsudku a zadruhé na skutečnost, že navrhovatel předložil *prima facie* důkaz o nuceném navracení, jehož byl údajně obětí, předložením písemného svědectví a článku společnosti Bellingcat, se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení tím, že nepokračoval v řízení za účelem projednání věci, která mu byla předložena, před tím, než o ní rozhodl.

132 Pokud navrhovatel předloží *prima facie* důkaz o tom, že se stal obětí nuceného navracení, a vytýká agentuře Frontex, že se na tomto nuceném navracení podílela, je povinností Tribunálu pokračovat v řízení a projednat věc, která mu byla předložena, aby na základě všech údajů, které má k dispozici, posoudil pravdivost této skutečnosti. Dospěje-li Tribunál k závěru, že tento *prima facie* důkaz není vyvrácen při výslechu navrhovatele nebo důkazy a argumenty předloženými ostatními účastníky řízení v této věci v jejich písemnostech nebo případnými jinými důkazy získanými v rámci jeho projednání věci, je třeba tuto skutečnost považovat za prokázanou.

133 Zejména s ohledem na informace, které měla agentura Frontex k dispozici za účelem výkonu svých úkolů a pravomocí, jakož i na její povinnost zajistit dodržování základních práv při zásahu rychlé reakce na hranicích v Egejském moři a při společné operaci „Poseidon“, byl Tribunál v projednávané věci povinen přijmout organizační procesní opatření nebo provést dokazování, aby od této agentury získal všechny relevantní informace, které má k dispozici, s cílem objasnit okolnosti údajného incidentu ze dne 28. a 29. dubna 2020. Toto projednání bylo nezbytné, aby Tribunál s ohledem na úpravu důkazního břemena, na které má navrhovatel nárok s ohledem na úvahy uvedené v bodě 106 tohoto rozsudku, mohl být skutečně disponovat dostatečnými informacemi k posouzení opodstatněnosti žaloby navrhovatele a mohl zaručit účinnou soudní ochranu jeho práv.

134 V tomto ohledu je třeba uvést, že v průběhu řízení před Tribunálem navrhovatel podal několik návrhů, aby byla taková opatření přijata.

135 Zaprvé dne 10. března 2022 navrhovatel navrhl, aby Tribunál v rámci organizačních procesních opatření nebo provedení dokazování vyzval agenturu Frontex, aby mu poskytla přístup k následujícím dokumentům.

136 Především požádal o přístup k hlavním částem operačního plánu, ke všem jeho přílohám a k příručce související s operačním plánem, pokud jde o zásah rychlé reakce na hranicích v Egejském moři v průběhu roku 2020.

137 Dále požádal o předložení veškeré korespondence, včetně, ale nejen, dopisů, e-mailů a všech příloh, dokumentů, včetně, ale nejen, hodnocení, popisů, briefingů, poznámek, zpráv a analýz, výměn mezi žalovanou a řeckými orgány při přípravě zásahu rychlé reakce na hranicích v Egejském moři v průběhu roku 2020, včetně všech vyměněných dokumentů obsahujících popis situace a cílů dané operace ve smyslu článku 39 nařízení 2019/1896.

138 Konečně požadoval předložení veškeré korespondence, včetně, ale nejen, e-mailů, zpráv, poznámek a dopisů, jakož i všech příloh mezi výkonným ředitelem agentury Frontex na jedné straně a řeckým ministerstvem pro migraci, Úřadem pro otázky základních práv agentury Frontex a všemi dalšími osobami na straně druhé, pokud jde o zdokumentované operace navracení, které se odehrály ve dnech 18. a 19. dubna 2020, tj. deset dní před údajným incidentem ze dne 28. a 29. dubna 2020.

139 Zadruhé ve svém návrhu ze dne 10. března 2022 navrhovatel rovněž požádal Tribunál, aby nařídil jednání, aby mohl ústně svědčit o operaci navracení do Egejského moře, jejíž se údajně stal obětí, a o nemajetkové újmě, kterou v tomto ohledu utrpěl.

140 Zatřetí dne 29. dubna 2022 navrhovatel vyzval Tribunál, aby v rámci organizačního procesního opatření požádal agenturu Frontex, aby předložila zprávu OLAF v plném rozsahu, včetně jejích příloh.

141 Začtvrté, dne 18. května 2022 navrhovatel navrhl Tribunálu, aby v rámci organizačního procesního opatření nařídil agentuře Frontex předložit zprávy JORA týkající se incidentů, ke kterým došlo ve dnech 28. a 29. dubna 2020.

142 Kromě toho navrhovatel ke každému ze svých návrhů na organizační procesní opatření nebo provedení dokazování předložil, v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 83 tohoto rozsudku, minimum důkazů prokazujících užitečnost tohoto zásahu pro potřeby řízení.

143 Pokud jde totiž o návrh na předložení zprávy OLAF v plném rozsahu, navrhovatel tvrdil, že tato zpráva, která v okamžiku podání žaloby k Tribunálu ještě nebyla zveřejněna, mimo jiné dokumentovala operaci navracení do Egejského moře, ke které došlo ve dnech 28. a 29. dubna 2020. Tato zpráva kromě toho potvrzuje tvrzení navrhovatele před Tribunálem, že správní rada agentury Frontex byla informována o účasti prostředků a zaměstnanců této agentury na protiprávních operacích navracení a dále že informace a důkazy související s těmito protiprávními činnostmi a opomenutími byly zatajeny a zkresleny, což mimo jiné bránilo agentuře Frontex ve výkonu jejích výsad v souladu s čl. 46 odst. 4 a 5 nařízení 2019/1896. Kromě toho uvedená zpráva umožnila prokázat, že neoznámení operace navracení ze dne 28. a 29. dubna 2020 nebylo způsobeno tím, že by ji nezaznamenalo vysoce vybavené sledovací letadlo agentury Frontex přelétávající oblast, kde jsou vzdálenosti pro překročení moře velmi krátké, nýbrž organizační kulturou v rámci agentury Frontex, podle níž bylo vhodné „přivírat oči“ nad porušováním základních práv migrantů.

144 Na podporu svého návrhu, aby byly předloženy zprávy JORA, navrhovatel tvrdil, že v návaznosti na vyšetřování vedené konsorciem investigativních novinářů zveřejněným dne 28. dubna 2022 se mu podařilo získat důkazy prokazující, že ve dnech 28. a 29. dubna 2020 se uskutečnily tři různé operace v oblasti, na kterou se vztahují operace Frontex, a že všechny byly zařazeny do databáze aplikace pro předávání informací o společných operacích (*Joint Operations Reporting Application*), umístěné na serveru agentury Frontex, jako operace „předcházení odjezdům“.

145 Pokud jde o návrhy na předložení dokumentů formulované dne 10. března 2022, měl navrhovatel v podstatě za to, že jsou nezbytné k tomu, aby Tribunál mohl určit, zda činnosti a opomenutí vytýkaná agentuře Frontex mohou založit její mimosmluvní odpovědnost, jak tvrdil ve své žalobě.

146 S ohledem na návrhy navrhovatele na organizační procesní opatření a provedení dokazování, jakož i na informace, které předložil k potvrzení užitečnosti těchto opatření, je třeba připomenout, že i když Tribunálu přísluší, aby s ohledem na čl. 90 odst. 1, čl. 92 odst. 1 a článek 106 svého jednacího řádu rozhodl o užitečnosti takových opatření pro účely vyřešení sporu, který mu byl předložen, přísluší Soudnímu dvoru, aby ověřil, zda se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když tyto návrhy zamítl (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. července 2011, Diputación Foral de Vizcaya a další v. Komise, C-474/09 P až C-476/09 P, EU:C:2011:522, bod 93 a citovaná judikatura).

147 Konkrétně, jak vyplývá z bodů 80 a 84 tohoto rozsudku, Soudnímu dvoru přísluší, aby v rámci kasačního opravného prostředku zpochybňujícího použití pravidel týkajících se důkazního břemene a provádění důkazů Tribunálem ověřil, zda Tribunál vykonal tuto pravomoc v plném souladu s požadavky vyplývajícími z článku 47 Listiny.

148 Je přitom třeba mít za to, že jelikož navrhovatel předložil *prima facie* důkaz o svém dotčení operací nuceného navracení a při neexistenci dobrovolné spolupráce ze strany agentury Frontex, spadá navrhovatel mezi výjimečné případy uvedené v judikatuře připomenuté v bodech 81 a 82 tohoto rozsudku, které odůvodňují zapojení Tribunálu přijetím takových organizačních procesních opatření a pokynů, jaké navrhuje navrhovatel, při vyhledávání důkazů, které má agentura Frontex k dispozici a které se týkají tohoto nuceného navracení.

149 V tomto ohledu je třeba zvláště zdůraznit, že zpráva OLAF, která byla částečně zpřístupněna různými sdělovacími prostředky a připojena ke kasačnímu opravnému prostředku navrhovatele, v bodě 2.2.1 písm. c) výslovně odkazuje na operace hromadného vyhoštění, ke kterým došlo ve dnech 28. a 29. dubna 2020, ve vztahu k nimž navrhovatel tvrdí, že byl jejich obětí, a uvádí, že dva subjekty agentury Frontex (*risk analysis unit* nebo „RAU“ a *vulnerability assessment unit* nebo „VAU“) potvrdily věrohodnost některých „*open source*“ zpráv, včetně článku Bellingcat, které se týkají právě těchto skutečností.

150 Tribunál tudíž nemohl, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení, zamítnout návrhy navrhovatele na organizační procesní opatření nebo provedení důkazů z důvodů uvedených v bodě 60 napadeného usnesení, tj. že není v žádném případě povinen provést doplňkové dokazování ve ohledně sporných skutečností, i když po své analýze dospěje k závěru, že žádný z důkazů ve spisu není přesvědčivý.

151 Pokud jde o návrh navrhovatele, aby bylo nařízeno jednání, aby mohl ústně svědčit před Tribunálem, Tribunál se v bodě 58 napadeného usnesení dopustil nesprávného právního posouzení, když tento návrh zamítl z důvodu, že s ohledem na závěr, že důkazy předložené navrhovatelem zjevně nemohou prokázat skutečnosti, které vedly k tvrzené újmě, a na skutečnost, že obecně platí, že svědectví žalující strany má pouze malou důkazní hodnotu, takže výslech navrhovatele by mu neumožnil unést důkazní břemeno ohledně skutečností zakládajících tvrzenou újmu, a to tím spíše, že již předložil své písemné svědectví.

152 Jak totiž bylo uvedeno v bodech 116 a 117 tohoto rozsudku, Tribunál nemůže mít *a priori* za to, že svědectví samotného žalobce má zpravidla pouze malou důkazní hodnotu. Kromě toho z důvodů uvedených v bodech 113 až 128 tohoto rozsudku představuje písemné svědectví navrhovatele potvrzené článkem Bellingcat, které tak tvoří soubor shodujících se důkazů, *prima facie* důkaz o jeho dotčení údajným incidentem ze dne 28. a 29. dubna 2020, takže jeho vyslechnutí mohlo Tribunálu umožnit získat upřesnění ke skutečnostem uvedeným v písemném svědectví navrhovatele a plně posoudit věrohodnost tohoto svědectví.

153 Vzhledem ke všem předchozím úvahám je třeba jedinému důvodu kasačního opravného prostředku vyhovět, a tudíž napadené usnesení zrušit.

K vrácení věci Tribunálu

154 Podle čl. 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr v případě, že zruší rozhodnutí Tribunálu, vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje.

155 V projednávané věci tomu tak ovšem není. Vzhledem k tomu, že Tribunál řádně neprošetřil spor za účelem určení, zda jsou splněny podmínky mimosmluvní odpovědnosti agentury Frontex, stav řízení nedovoluje, aby Soudní dvůr vydal sám konečné rozhodnutí ve věci. Věc je proto třeba vrátit Tribunálu, aby rozhodl o žalobě navrhovatele.

K nákladům řízení

156 Vzhledem k tomu, že se věc vrací zpět Tribunálu, je třeba stanovit, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) Usnesení Tribunálu Evropské unie ze dne 13. prosince 2023, Hamoudi v. Frontex (T-136/22, EU:T:2023:821), se zrušuje.

2) Věc se vrací Tribunálu Evropské unie.

3) O nákladech řízení bude rozhodnuto později.

Podpisy